

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tuba Tragica, Seu Historiæ Horroris Plenæ Dominicis Per
Annum Concionatorio ritu aptatæ, Quibus ad oculum
ostenditur, quàm acribus pœnis flagitia proscindat
scelerum Ultor Deus**

Selhamer, Christoph

Norinbergæ, Anno Gratiaë M.DC.XCIX.

Concio XXIV. Dom. V. post Pascha. Elusa Peregrinatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52721](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52721)

CONCIO XXIV.
DOMINICA V. POST
PASCHA.

Petite & accipietis. Joan. 16.

Elusa Peregrinatio.

Sacræ Peregrinationi Catholicis receptæ jus suum competit ab antiquo AA. hoc in Scripturis optimè fundatum jus nobis nec subtrahi patimur nec mutilari. In Veteri Lege Deus ipse (1) populo præcepit Israëlítico, ut ternis vicibus per annum Jerosolymas peregrinationem institueret: *tribus vicibus per annum apparebit omne masculinum tuum in conspectu Domini Dei tui, in loco, quem elegerit, nec apparebit ante Dominum vacuus.* Samuelis optimi parentes Hêlcana & Anna per annum aliquoties in Silo ad colendam fœderis Arcam peregrinatum abierunt, prout in Libris (2) Regum legimus: *& ascendebat vir ille (sc. Hêlcana) de civitate sua Ramatha statutis diebus, ut adoraret in Silo.* Quid multis? Christus ipse in Nova Lege quotannis solitus est ius cum Parentibus Jerosolymas peregrinari, prout Lucas (3) perhibet, ubi duodennis Legistas & pharisæos grandi barbitiô illustres viros palàm docuit saniora. Porrò nunquid ex Arabia SS. tres Reges ad Christi recens natî præsepe, tredecim dierum itinere in Bethlehem peregrinati sunt, prout hoc bellè in Concil. Basileensi contra Hussitas Ægidius Charlerius (4) ostendit? Quam ergò peregrinationem tot grandibus exemplis & præceptis illustrat Scriptura, quam ipso à Deo in Veteri, ipso à Christo in Nova Lege legimus practicatam, quam tot SS. Cœlitibus usu continuo receptam esse scimus, eam hodie nec abrogari, nec turbari patiemur Catholici.

(1) Deut. 16.

A. Peregrinationes ex Script. probantur.

(2) 1. Reg.

(3) Luc. 2.

(4) Ægid. Charl. cont. Huss.

FF La

Latrent, mordeant, rugiant, gruniant, ut volunt, orthodoxæ fidei mastiges, nos tamen antiquissima obeundæ peregrinationis jura mordicus tuebimur, & hoc ipso tempore volantibus ubique vexillis Deum colemus & Sanctos ejus, hoc ipso Religionis actu pientissima Dei vestigia ac Divorum Cœlitum prævia exempla pro viribus sectaturi.

Nos inter, qui Catholici sumus, omni tempore recepta fuit Peregrinatio. Jerosolymas usque ad Christi Sepulchrum jam ante aliquot secula peregrinatus abiit S. Nicolaus Episcopus Myrensis, item S. Cyriacus Anconitanus Episc. prout S. Hier. (1) refert, & (6) Palladius apud (7) Gretserum, hac de re fusius differentem. Quot hominum millia post Pascha quotannis ad S. Sindonem colendam Taurini confluerint, ipsi Taurinenses peculiari libro describunt. Eò etiam S. Carolus Borromæus Mediolanò pedes progressus est pluviò cœlò.

(5) S. Hier. Epist. 27.
(6) Pallad. c. 113.
(7) Grets. l. 1. de peregr. c. 2.
B.

Semper erant in usu.

Quot hanc in horam montem petunt Andecensem in Sup. Bavaria, ut prodigiosas ibidem Hostias Sacerrimo cultu prosequantur, vel pari ex fine Augustam in Suevia? quot in Helvetiam penetrant, ut Wilisovii prodigiosum sanguinem, de quo nuper egimus, coràm possint intueri? quanto cultu toto ex orbe effluentium peregrinorum in Italia Sacra Domus Laetana celebratur, in qua *Verbum Caro factum est*, ab Angelis per ducenta millia milliarium asportata? nunquid hanc divinissimam Domum ex remotioribus terrarum plagis, Hier. teste (8) S. Pauli pientissimè invisit? nunquid hanc ut eminus vidit, S. Galliarum Rex Ludovicus, saccum indutus cilicinum, residuum iter pedes confecit Serraglio (9) teste? Turselino (10) autore nullus tero Catholicorum Principum reperitur, qui non aliquod notabile Mariani Amoris Symbolum Laetum transmitteret. De aliis quid dicam numerò pænè innumeris? SS. Marius & Martha Nobiles Persæ ex Persia usque ad SS. Limina Romam sunt prefecti, ubi etiam sub Claudio Imp. Martyrii palmâ condecorati sunt, ut Romanum canit (11) Martyrol. Iluc abiit peregrinus tertia vice S. Landelinus ex Picardia. Juxta Malmesburiensem (12) olim Angli etiamnum Catholici factò agmine agmi-

(8) S. Hier. in epit. Paul.
(9) Sylv. Serrag. in vit.
(10) Tursel. in hist. Laet.
(11) Rom. Martyrol. 19. Jun.
(12) Guil. Malmesb. l. 2. hist. & 1. c. 40.

agmine in Indias usque ad tumulum S. Thomæ peregrinati sunt prævio exemplò Regis sui Gofredo redanimati, prout etiam Baronius (13) scribit. Quot alii iter prolixum ad tumulum S. Joannis Ephesum adornarunt? Numera peregrinos, si potes, qui omnibus ex oris Compostellam in Hispaniam ad S. Jacobi sepulchrum itinerantur. Bellonius (14) grande volumen contexit, ut peregrinationem ad mortem Sinai susceptam, ubi depositum est Corpus S. Cath. V. & M. per Angelicas manus, ritè describeret. Quantis impensis olim ex Polonia Boleslaus Pol. Rex transit in Galliam, ut se gratum sifteret S. Ægidio, cujus ope ac Patrocinio Regem enixi sunt steriles parentes? paucis comitatus totam viam emensus est pedes, omnes pauperculos larga stipe manu propria muneratus, quotquot obvios habuit, ut Herbutus (15) memòrat. Prout Pet. scribit Dam. (16) & cum eo S. Paulinus (17) recenset, pænè omnibus è terris Christiani, imò etiam Ethnici gentiles ad S. Nicolaum Myram, ad S. Martinum Turonem magnò se numerò contulerunt. Augustino (18) teste ad S. Mart. Cypriani tumulum ultra mare Carthaginem navigarunt pænè innumeri. De peregrinationibus Seleuciam susceptis ad prodigiosum S. Theclæ V. & M. sepulchrum grandem librum elaboravit S. Basil. (19) ex quo annò proximò Deo dante terribili exemplò festum expediam S. M. & Ap. Bartholomæi. S. Hieronymus ipse S. Hilarionem ab uno loco ad alterum duxit & rediit, ubi olim S. Antonius Magnus preces suas in vivis effudit, ubi operam exercuit manualet & somnum modicum captavit noctù. Memorabile est ac mirabile, quod suis homiliis inseruit (20) aureus Orator, suo tempore, etiam multos in Arabiam usque vastum iter corripuisse, ut fimentum spectarent, in quo olim tanta passus est Jobus. Ostendit etiam multoties grandibus miraculis DEUS, quàm gratum ipsi obsequium peregrinando deferretur; collectis à (21) Moscho, Pet. (22) Dam. & aliis. His tamen obstantibus adhuc pertinaciter nostras peregrinationes fundatas in Script. & tot exemplis firmatas cavillari pergunt hæretici nostri, verè spurii fratres, quia à majorum scitis

Ff 2

Dei ep. 17.

(13) Baron. ad An. 883.

(14) Bellon. l. 2. obsev.

(15) Jo. Herbutus l. 4. Chron. Pol. c. 10.

(16) S. Pet. Dam. Ser. 59. de SS.

(17) S. Paulin. ep. 13.

(18) S. Aug. Ser. 113. de div.

(19) S. Basil. l. de S. Thecl.

(20) S. Jo. Chryf. hom. 5. ad pop.

(21) Mosch. in prat. c. 180.

(22) Dam. l. 76 ep. 17.

C.
Contra peregrinationes SS. Patres ab hæreticis falsissimè allegantur.

DEI ac Divorum exemplis per immanem apostasiam ita perfide defecerunt. Unde autem sua potissimum cavillandi argumenta expromunt? Ex Script. nihil possunt contra nos adducere, quia nimis palpabiliter sacras peregrinationes tuetur; ergo SS. PP. per vim attractos, pessimè per ipsos, eò modò quo Judæi aurum circumcidunt, mutilatos, ac mendacissimè citatos, quasi peregrinationum hostes allegant, nullò librò, nullo capite, nulla homilia quoad numerum signatâ; in quo more suo duplex crimen falsi, duplicem imposturam committunt: Primam quidem citando sententias ex PP. manco sensu, jam consequentia, jam antecedentia supprimendo, ut peregrinationes evertant. Secundam ex concavo lunæ sententias producendo, sine folio, sine capite, in genere Patres allegando v. g. sic loquitur Aug. hæc habet Hier. sic Greg. scripsit, sic Beda tenuit, sic censuit Bonav. Sic docuit Angelicus Doct. Thomas fictis hisce testimoniis suam pertinaciam apud rudes & amulos homunciones propugnant, doctis verò stomachum movent mendacissima citatione, quam hoc ipso mendacii redarguas, quod nec caput nec folium, ubi hæc dicantur, ausint commemorare, ne se in flagranti deprehendantur mendaciloqui blaterones. Nunquam somniarunt SS. PP. Sacras peregrinationes reprobare; quidquid ergò vili sunt in illis suggillare, merus erat abusus, salvo semper usu, salvâ semper substantiâ. Abusus varios etiam nos rejicimus hic & alibi, nil enim ita sanctum, ita sacrum est, ubi non irrepsert abusus aliqui, hos tolli volunt PP. & nihil aliud. Ut verò rudes videant & amuli, quot & quantis mendaciorum probis suorum Auditorum ora repleant & aures quinti Evangelii A catholicis Verberones, alii quot exemplis nunc obiter ostendo, quo sensu in SS. peregrinationes subinde calamum strinxerint & vocem SS. Patres.

Scripserunt utique contra illas benè multi & magni Patres; sed ritè legantur; patebit eos vel certis quibusdam hominibus peregrinandi usum dissuasisse, vel abusum increpasse. At juxta communem & certam, *abusus non tollit*

sollit usum; aliàs etiam ignem è medio tollas necesse est, quò satyrus ille graviter abusus est, ausus etiam rutilum ignem ore admoto basiare, ubi totam menti sui hircitatem, seu hircinam appendicem ambussit, ridente Jove & ignis abusum fauno huic exprobrante. Sic ergò etiam PP. contra abusum scripserunt, non contra pium, legitimum ac perantiquum earum usum, quem potius magnis laudibus commendârunt. Audiantur nonnulli PP. ad retundendam mentiendi petulcitatem hæreticam in negotio hæreticis receptam.

S. Antonius & S. Athanasius reprobabant utique Sacras peregrinationes, sed nisi ratio addatur reprobationis, falsi crimen hoc ipsò admittitur. Dicatur ergò cur & quare de causa voluerint recipere peregrinationes hi duo. S. Athanasius in Vit. S. Antonii (23) apertè inquit, *etiam hunc celeberrimum archimandritam peregrinationes Sacras non probasse*. Hic fislit hæreticus, & absolutè infert, reprobatas esse peregrinationes; at quid sequentia supprimis? perge nebulo, & totum evolve, ut focus & mentiendi libido patefcat. Sic inquit Athan. *non probasse peregrinationes, indaganda veritatis causâ susceptas, cum hac veritas proster ubique*. Hem quâ fide Patres citantur? Hæretici ululant S. Ant. absolutè peregrinationes reprobasse; quod falsissimum est, & nulli unquam somnium. Curiositatem reprobârunt, non ipsam substantiam. Sic hæretici etiam Romam peregrinantur explorandi causâ Catholicos, ut domum reversi habeant quod rodant, quod calumnientur, si quid scandalosum oculos incurrit, adjecta sæpè grandi proborum appendice, ut hac rationem fide Catholicam omnibus aliis invisam reddant. Ut fidei veritatem explores, non opus est tot itinera emetiri. Nos Catholici idem docemus in Gallia, in Hispania, in Italia, quod in Japonia, fides nostra ita protea non est, sicut hæretica, quæ nullibi conspirat; unde in unica urbe tot sæpè apud

Ff 3

illos

D.
Abusum
inrepa-
bant Pa-
tres, non
pium
usum.
23) S. Atha-
nas. in vit.
S. Ant.

E.
S. Anton.
reprobat
curiosita-
tem.

illos fides reperias sibi mutuo adversas, quot plateas Hanc ergò curiositatem uterque sanctus ille rejecit, ut textum legenti ad oculum patefcit. Quæsitum fuisset ex binis hisce Sanctis, an etiam nolent peregrinationes obiri *pro- tatis causâ* susceptas? ad ravim usque reclamâssent, & ambo dedissent negativam; ut quid ergò hi Patres contra peregrina- tiones allegantur?

F.
S. Bernar-
dus & S.
Benedictus
Nonnis &
laxis fra-
tribus pe-
regrinati-
ones inter-
dicunt.

(24) S.
Bern. ep.
319.

(25) S. Birg.
Rev. l. 3.
c. 33.

(26) S. Isid.
Pelus. l. 1.
ep. 41.

(27) S. Bas.
M. c. 8.
Const.

(28) Cass.
Coll. 18.
c. 7.

(29) Pelag.
l. 2. de
placit.

S. Bernardus juxta hæreticos etiam parùm respexit dicitur peregrinationes, ut ajunt noluit S. P. ut pedibus corporeis Jerosolymas ad Sepulchrum iretur, sed ut potius piis animi desideriis cœlestes Jerosolimæ seriò ac frequenter peterentur, hætenus lectus est Bernardus ritu hæretico, nunc etiam ritu Catholico evolvatur. Nunquid ipse S. Bernardus Jerosolymas profectus est peregrinans, cum aliis pænè innumeris, quos ad hoc Sacrum iter induxit, quomodo ergò reprobare potuit, quod ipse practicavit, & tot aliis persuasit. Quidquid superius dixit Bernardus, propriè Monachis dixit & Nonnis seu Monialibus feminis, nec omnibus promiscuè, sed illis tantùm, qui spiritu adhaerant oppidò debiles & infirmi, ut timendum esset, ne libertatis aucupium sortiti deteriores domum redirent. Notum est commune proverbium: piscis extra vivarium, monachus citra claustrum, & mulier extra domum, actum est plerumque de singulis. Huic malo ut obviiaret Bernardus, horum debiliùm saluti consulere, suasit eis mysticam peregrinationem ad cœlestes Jerosolymas per repetitas meditationes, donec spiritu proficerent, ut etiam pro votis possint corporeas obire, verba (24) S. Bernardi hæc sunt: *non terrenam sed cœlestem Jerosolymam inquirere Monachorum est non pedibus proficiscendo, sed affectibus &c.* quibus verbis tantùm illos tangit, quos vulgò dicunt *gyrovagos fratres*, noxiæ libertatis venatores. Hoc sensu etiam intelligi debent S. Birg. (25) in Revel. suis. S. Isid. (26) Pelus. S. Basilius (27) Magnus, Joan. (28) Cass. & Alyarus (29) Pelagius.

Hæc ipsa fuit causa, cur S. Hier. (30) nollet Paulino licentiam dare Jerolimam peregrinandi; diffidebat S. Pater Paulini adhuc juvenis virtuti, ne tot inter pericula seduceretur. Fuisset Paulinus tunc temporis solida virtute præditus, votis ejus non se Hieronymus opposuisset. S. P. Benedictus suis etiam per specialem regulam peregrinationes prohibuit, (31) sed causa prohibitionis probè capiatur: *quia non expedit animabus eorum*, voluit dicere S. Patriarcha, tales sæpè pravis moribus imbutos ad propria reverti, tricis & turbis sacras ædes replere, vel etiam toti claustro calces eminus illidere, & cum Nœtico corvo nunquam ultra reverti ad arcam suam. Nullus acrius has peregrinationes cribrat quàm S. Greg. Nyss. (32) hinc identidem ab hæreticis allegatur, sed perpetim mutilatus. S. Pater iste illos claustrales exagitat, qui, cum arctitudo cœnobitica religiosus desipit, oculus peregrinari gestiunt; hos peregrinari prohibet, cujus mox rationem subdit: *nam periculum est, ne spiritus his discursationibus prodigatur*. Carpit ergò tantummodò *laxos fratres*, ut passim vocantur, laxitatis captandæ studiosos, tollatur hoc periculum, hæc laxitas, non erit porro invicis, quò minus etiam religiosi suam pietatem possint peregrinando explere.

S. Anselmus (33) votum dicitur peregrinandi Romam aut Compostellam penitus rejecisse. Sed hæc voti rejectio per hæreticos iterum S. Patri perperam affingitur. Audiamus ipsum Patrem: *Monacho, qui in seculo vovit peregrinationem, peregrinandum non est*. Et hoc verissimum est; nam per ingressum in Religionem omnia vota in seculo facta annullantur, votis tamen in genere, quibus passim etiam peregrinatio vovetur, nil inde detractum voluit Anselmus pessimè iterum citatus. Monachi Benedictini Montis Cassini non ideò S. Adalberto Pragensi Archiep. peregrinationes exprobrabant, quòd essent, ut hæretici criminantur, papistica idolatria, sed quia Adalbertus in Bohemia supremus erat Animarum.

(30) S. Hier. ep. 13.

(31) S. Bened. c. 1. Reg.

(32) S. Greg. Nyss. ep. ad Eustachiam & Ambrosiam.

(33) S. Anselm. l. 3. ep. 33.

G. S. Anselmus peregrinandi vota ante ingressum Religionis facta tollit, non item alia quæcunque.

H. Non omnibus Con-
fultum est,
ut obeant
peregrina-
tiones.
Enume-
rantur ali-
qui.

24) Major.
in 4. d. 38.
q. 3. d. 1.

(35) San-
chez de
Matr. l. 9.
d. 3. n. 8.

rum Episcopus & Pastor, qui non debuit tanto tempore suis ab oviculis separari. Id omnes alios tangit animarum Curiones & Parochos, ne per illorum absentiam lupo præda cedat ovicula, nisi per optimæ notæ Vicarios tam enormibus malis obvietur & prospiciatur, ut sine cura etiam hi possint pietati lux velificari. Ita sine cura pedibus iter confecit S. Carolus Borromæus Mediolano Taurinum usque ad S. Sindonem, aliis interrim subrogatis, qui gregi ritè invigilarent. Sunt Doctores, qui dicunt invalidum esse votum Episcopi, procul hinc peregrinatum abeundi, hoc ipso quod inde gravis possit jactura toti gregi caulari; quod ipsum doctissimus Major (34) ad omnes etiam Parochos, Vicarios & Sacrorum Curiones extendit. Huc etiam spectant seculares officiales, judices, prætores, Consules, legodædali & provisores, si ex illorum absentia grande malum bono publico accresceret Justitiæ defectu. Ita nec maritus sine licentia uxoris suæ, nec uxor sine annutu viri sui se longè poterit peregrinationi committere, ut signatè notat (35) Sanchez. Ita, nec parens potest peregrinatum abire, domi interrim uxore ac liberis cum fame luctantibus; tenetur potius operâ manuum suarum lucrum facere, quo fames à propria carne ac sanguine proscribatur. Ita nec ille sumptus potest in peregrinationes expendere, qui alias grandibus debitis hirtescit. Solvatur prius debitum, quàm supervacua devotioni liceat. Gulæ frænum injiciatur, vestium luxus proscribatur, ut debita expungantur, ea maximè, quæ Sacra sunt & Ecclesias tangunt, unde expediri debeant Divina vel anniversarii pro defunctis.

En AA. quot & quales ex Doctrina PP. & DD. peregrinari vetantur; per hæc tamen ipsa peregrinatio nec tollitur nec mutilatur. Certos tantum homines tangunt asserta, quibus certis ex causis melius est domi sessitare, quàm foras evagari peregrinando. Id quod hæcenus dictum est, juxta Nyss. l. c. maximè feminas concernit præter illos, quos jam adduximus. In his prolixæ peregrinationes totaliter improbantur, nisi unà iter expediant mariti. Sic nec viro domi solitario, nec uxori foris divaganti consultum est, feminæ ad colum, ad acum desti-

destinatæ sunt, à natura debiles, centies anima & corpore periclitantur, si sibi solis relinquuntur. Occasio facit fures, & adulteras meretrices, imò etiam viros undique perfidos. Scimus, quanti steterit peregrinatio ad Domum Sanctam Ægyptiacæ Mariæ, licet ibi serio sit ad DEUM ac Deiparam conversa. Non caret itaque periculo grandi feminina peregrinatio, tollatur hoc periculum, etiam feminis peregrinationes piæ indulget Nyssenus. Sic S. Birgitta ex Suecia Compostellam abiit, Romam S. Paula & S. Helena Imperatrix. Sic sola ex instinctu Divino ad Sepulchrum SS. App. Petri & Pauli Romam contendit B. Oringa.

Unum adhuc ex Nysseno Viris inculcetur. Illas peregrinationes pariter S. iste Pater rejecit, quæ gulæ gratiâ talem in locum instituuntur, ubi sciunt mensas instrui sybariticas, cibo ac potu prægnantes; hic enim plus Baccho servitur quam Deo & Sanctis ejus. Hic nihil aliud expectes quam scandala, quibus subinde sacræ etiam ædes repleantur. Vomunt ut bibant, edunt, vorant, ut nunquam ultra esuriant. Quæ & qualis hæc pietas, ubi summa impietas contrahitur, stygia bibacitas, acherontica ebrietas. Patet adeo ex dictis, quam impiè contra sacras peregrinationes nostras hæretici baudentur; patet quam fraudulentè Patres in contrarium adducantur. Abusum increpant, non usum. Sic peregrinantes tantum libertatem aut gulæ bellaria, aut ventris abdomina, carnis quærant oblectamenta; si tantum libidini, detractioni vel alteri lucro serviatur &c. Patres omnes abusum peregrinationis increpant, his sublatis, manet usus pius peregrinationum omni labe immunis, laude ac præmio dignus, Deo ac Superis acceptus, multis etiam miraculis à Deo protectus, si ritè fuit expeditus, imò etiam grandibus pœnis contemptus ejus à Deo multatus. Vultis pro clausula ultimi asserti hujus vivum testem spectare, Frisingam contendite; en ibi ad aram S. Sigismundi pendet tabula, atque una pes carne adhuc sua vestitus, legite epigraphen & discite sacras peregrinationes ritè venerari, sic sonat: Pes iste ab immemorabili tempore huc prodigiosè per canem portatus est. Cùm antiquo more feria 3. Pentec.

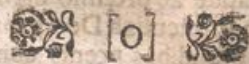
Gg

Pentec.

I.
Sacrae peregrinationes non debent excludi, puniuntur contemptus. Exemplum.

Pentec. ad aram S. Sigismundi huc peregrinationem annuam instituerent Māmingani decem hinc milliaribus distincti, vicinum ruricolam primo mane nonnulli transeuntes in arbore spectabant cerasa legentem. Rogatus an non & ipse crucem Frisingam comitari vellet, sardonice ridens respondit, nolle se pedem Frisingæ in Sup. Boica habere. Dixit, & linguæ peccatum ociosus pes luit; nam cum dicto pes alter non secus, atq; si levari amputatus esset, ex arbore cecidit. Neque hoc prodigium miraculum est terminatum. Jacebat rustici jocantis canis sub arbore, qui quasi ex imperio lapsum pedem mordicus apprehendit, & cum eo ante ipsos pagi peregrinos Frisingam usque cucurrit. Subsecuti peregrinantes & canem & pedem ante aram S. Sigismundi repererunt, agnoveruntq;: Nec potest miraculum negari; fidem enim facit alterum miraculum, usque in hanc diem per tot annos continuatum; ne enim ejus memoria aboleretur, caro contra indolem suam incorrupta manet, docetque spectantes, ne Dei Sanctorumque honores, aut antiquos piosque Ecclesiæ mores ac peregrinandi sacerrimos ritus irideant, neque aliud appensa hæc tabella loquitur quam *Disserui justitiam moniti, & non temnere Divos.* Sicut ergo hæc tabula multos novit ut pluris facerent Sacras peregrinationes, sic pariter nos moveat, ut hoc S. tempore ea, qua par est devotione peregrinationes obeamus, & nostra
in vota Superos flectamus.

Amen.

CON.